

АНОТАЦІЯ

Хижняк С.В. **Публічно-приватне партнерство як механізм реалізації державної політики у сфері реформування охорони здоров'я.** – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування. – Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харків, 2026.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретичних засад, науково-методичних підходів та організаційно-управлінського інструментарію активізації приватного медичного сектору в системі охорони здоров'я України на засадах публічно-приватного партнерства.

Показано, що сучасна державна політика у сфері охорони здоров'я є складною багаторівневою системою. Публічно-приватне партнерство обґрунтовано не просто як організаційно-правову форму залучення інвестицій, а як комплексний інституціоналізований механізм реалізації державної політики. Доведено, що ефективність публічно-приватного партнерства у медичній сфері не може оцінюватися виключно за фінансовими параметрами, а вимагає багатокритеріального підходу з орієнтацією на публічну цінність, детермінуючи якість, безперервність та інклюзивність послуг.

Узагальнено зарубіжний досвід функціонування моделей публічно-приватного партнерства в охороні здоров'я Великої Британії, Іспанії, Німеччини, Франції тощо та визначено шляхи його імплементації. Доведено, що вітчизняний приватний медичний сектор на сучасному етапі трансформується з ізольованого комерційного сегмента у функціональний компонент загальної системи медичного забезпечення населення, зокрема через інтеграцію в механізми Програми медичних гарантій.

Обґрунтовано інституційні механізми розподілу ризиків у проєктах ППП через матрицю солідарної відповідальності. Публічний партнер бере на себе політичні, законодавчі та демографічні, тоді як приватний - будівельні й технологічні. Доведено, що такий підхід мінімізує трансакційні витрати та

стимулює залучення довгострокових інвестицій у муніципальний сектор охорони здоров'я.

Удосконалено науково-методичний підхід до оцінки факторів впливу на розвиток приватного медичного сектору на основі розробленої перехресної матриці «значущість-ефект». Завдяки сценарному імітаційному моделюванню доведено, що найвищий макроекономічний та медико-соціальний ефект, зокрема, зниження рівня смертності та приріст ВВП досягається саме за сценарію системного розвитку медичної галузі на засадах державно-приватного партнерства, а не збереження статус-кво чи повної приватизації.

Розроблено комплексну концептуальну модель удосконалення механізмів публічно-приватного партнерства в умовах цифрової трансформації охорони здоров'я. Показано, що інноваційно-цифрове середовище має виступати наскрізним «цифровим ядром» партнерства. Це забезпечує алгоритмічний контроль виконання контрактів, ліквідує інформаційну асиметрію між державою та інвестором, деполітизує управлінські рішення та переводить систему в площину абсолютної прозорості.

Удосконалено фінансово-економічний та нормативно-правовий механізми реалізації публічно-приватного партнерства. Для подолання інвестиційного розриву обґрунтовано доцільність впровадження комбінованої моделі фінансування: покриття операційних витрат за рахунок тарифів НСЗУ та покриття капітальних інвестицій через «плату за експлуатаційну готовність» з боку держави чи громад. Запропоновано алгоритм дерегуляції процедур через механізм «швидкого треку» для типових проєктів, а також масштабування договорів керованого доступу у фармацевтичній сфері на базі Оцінки медичних технологій.

Набули подальшого розвитку концептуальні засади формування інституційного середовища ППП на регіональному рівні. Доведено, що в умовах децентралізації територіальні громади та госпітальні ради стають драйверами партнерських проєктів. Розроблено організаційну модель просторової оптимізації медичної інфраструктури, яка дозволяє збалансувати інтереси місцевого самоврядування та приватного інвестора при створенні спроможних

мереж лікарень.

Визначено стратегічні пріоритети застосування публічно-приватного партнерства для повоєнного відновлення медичної інфраструктури на засадах парадигми «Build Back Better» (відбудувати краще, ніж було). Доведено критичну необхідність переходу до архітектури тристороннього партнерства Держава - Приватний інвестор - Міжнародні фінансові організації із застосуванням інструментів змішаного фінансування, страхування воєнних ризиків та енергосервісних контрактів для розбудови мережі високотехнологічних міжрегіональних реабілітаційних центрів і забезпечення енергетичної резильєнтності лікарень.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх безпосереднього використання органами публічної влади - Міністерством охорони здоров'я України, НСЗУ, Міністерством економіки, Радами госпітальних округів та органами місцевого самоврядування при формуванні політики повоєнного відновлення, розробці нормативно-правових актів, підготовці техніко-економічних обґрунтувань та управлінні концесійними договорами в медичній галузі.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, державно-приватне партнерство, система охорони здоров'я, державна політика у сфері охорони здоров'я, медична інфраструктура, якість і доступність медичних послуг, лікарські засоби, державне управління, повоєнне відновлення, публічне управління, механізми публічного управління, електронна система охорони здоров'я (eHealth), цифрові екосистеми.